

פחת נבילה / י

תוכן:

הצגת הגמ'	שיטת היש"ש
ממתי פחת נבלה לניזק	יוקרא וזולא
מחלוקת רש"י ורא"ש	מחלוקת רמ"ה וטור
סברת הרא"ש - ממשיך להזיקו	חקירת האחרונים מהו הנזק
רש"י מודה לרא"ש	ביאור מחלוקת הראשונים
טורח נבלה	סיכום

הצגת הגמרא

אומרת הגמ' (י):

"חבתי בתשלומי נזקו. חבתי בנזקו לא קתני אלא בתשלומי נזקו, תנינא להא דתנו רבנן: תשלומי נזק - מלמד, שהבעלים מטפלין בנבילה... א"ל רב כהנא לרב: אלא טעמא דכתב רחמנא והמת יהיה לו, הא לאו הכי, הוה אמינא נבילה דמזיק הויא, השתא אי אית ליה לדידיה כמה טריפות יהיב ליה, דאמר מר: ישיב - לרבות שוה כסף ואפילו סובין, דידיה מבעיא? לא נצרכא, אלא לפחת נבילה".

כלומר, הגמ' לומדת שכוונת המשנה במילים "תשלומי נזקו" זה ללמד אותנו שהנבילה שייכת לבעלים (בעלים מטפלים בנבילה), לעניין שאם שווי הנבלה ירד, זה הפסד שהולך לבעלים. במאמר זה ננסה לברר את גדר המושג "פחת נבילה".

ממתי פחת נבילה לניזק

מחלוקת רש"י ורא"ש

מחלוקת ראשונים ראשונה אנו מוצאים בשאלה מאמתי אנו שמין את הפחת נבילה לניזק. ההבנה הראשונית היא שהניזק מתחיל להפסיד מאז שהמזיק הזיק את הנבילה, ובאמת כך כותב רש"י (ד"ה אלא לפחת נבילה):

"דהכי אמר רחמנא דמשעת מיתה קאי ברשותיה דניזק ואם הסריח ופחתה דמים משעת מיתה ועד שעת העמדה בדין פסידא דניזק הוא ומשלם ליה מזיק מה שהנזק הוי יתר על הדמים שהיתה נבילה שוה בשעת מיתה".

כך לכאורה משמע גם ברמב"ם (נזקי ממון ז, ט):

"כיצד, שור שוה מאתים שנגחווה ומת והרי הנבלה שוה בשעת מיתה מאה ובשעת העמדה בדין פחתה והרי היא שוה שמונים, אין המזיק משלם אלא מאה אם היה מועד ואם היה תם משלם לו חמשים מגופו".

- רואים שגם הרמב"ם חישב את התשלום ע"פ שעת מיתה.

לעומתם הרא"ש (א, יא) מחדש זמן אחר:

"פחת נבילה על הניזק משעה שנודע לו ההיזק".¹

צריך לברר מניין זאת לרא"ש? הרי בגמ' לכאורה לא הוזכר שצריך שיוודע לו!

סברת הרא"ש - ממשיך להזיקו

ניתן לבאר את דברי הרא"ש ע"פ דברי תוס' (ד"ה לא נצרכא). תוס' מחלק בין בהמה שהזיקה בהמה (לד.), למקרה שבהמה הרגה בהמה (אצלינו). במקרה של נזק, על המזיק לשלם גם אם אח"כ בהמת הניזק ממשיכה להכחיש עד שעת הדין, מטעם "קרנא דתורך קבירא ביה" - הכחש המתמשך הוא תוצאה מהנזק של המזיק. כלומר במקרה של נזק אנו מחייבים את המזיק כיוון שהניזק לא היה אמור למכור, שהרי דרך בהמה חולה להבריא, ואילו נבילה לא מתרפאת אף פעם, והיה על הניזק למכור. ע"כ תוכן דברי התוס'. א"כ יוצא שכל מה שאנו מקילים על המזיק זה רק כי הניזק היה יכול למכור ואיחזק דאפסיד אנפשיה. ולכן בעניינינו אם המזיק לא הודיע לניזק על הנבילה, לא הקלנו עליו עדיין, שהרי הניזק לא הפסיד את עצמו כי עדיין לא ידע, וכל מה שאנו מתחילים להוריד את הפחת מהניזק זה רק משעה שהודיעו.

רש"י מודה לרא"ש

אם כן צריך להבין מה רש"י והרמב"ם סברו - כיצד יתרוצו את קושיית תוס', מהמקרה של נזק? נראה לומר שבאמת לא נחלקו; רש"י דיבר בסתמא. בדרך כלל בשעה שהבהמה מתה הבעלים יודעים, אם היה איזה מקרה משונה והבעלים לא ידעו - שם רש"י לא דיבר. כלומר, באמת משעת מיתה קאי ברשות ניזק, שהרי אז הוא סיים להזיקו, ורק במקרה שיש עוד נזק מתמשך כתוצאה מכך שלא הודיע לו פחת נבילה למזיק.

נראה להוכיח את דברינו מדברי הב"י והרמ"א.

אומר הטור (ח"מ תג):

"וכן אם המית שור יתן מה שנפחת מחמת המיתה ותשאר לו הנבילה ושמין אותה כמה שהיתה שוה בשעה שנודע לו ההיזק".

- הטור פוסק בפשטות כמו אביו הרא"ש, שעד שלא מודיע הפחת הולך למזיק. מביא הב"י שם: "בפרק קמא דבבא קמא דריש מקרא דפחת נבילה דניזק הוי ופירש רש"י...משעת מיתה ועד שעת העמדה בדין פסידא דניזק הוא ומשלם ליה מזיק מה שהנזק הוי יתר על הדמים שהיתה נבילה שוה בשעת מיתה".

הב"י לא מזכיר כלל שחלקו. כלומר הב"י מבין שרש"י והרא"ש הם באותה דעה.

נראה שאף הרמ"א הסכים לזה, שהרי כתב השו"ע (ח"מ תג, ב):

"פחת הנבילה לניזק... כיצד, שור שוה מאתים שנגחחו ומת, והרי הנבילה שוה בשעת מיתה מאה, ובשעת העמדה בדין פחתה והרי שוה פ', אין המזיק משלם אלא ק'. ואם היה תם, משלם לו נ' מגופו".

והוסיף עליו הרמ"א:

"ודוקא שנודע לניזק בשעת מיתה, אבל אם לא נודע לו, הפחת על המזיק עד שיוודע לניזק".

¹ ניתן לדקדק מה כוונת הרא"ש במלה הודיעו - האם הודיע לו היכן הנבילה נמצאת או שבהמתו נהרגה. לכאורה זה תלוי באיך שנסביר את הרא"ש לקמן.

- מלשון הרמ"א לא משמע שיש מחלוקת בדבר. ועוד ראייה לדברינו שהרי אין כוונת השו"ע לפסוק כרמב"ם (כפי שנבאר את דעתו בהמשך) נגד דברי הטור בעניין פחת נבילה, דאם כן היה לו לכתוב בב"י שהרמב"ם חולק על הטור, ומשמע שהבין שכלל לא חלקו.

טורח נבילה

בשביל לבאר את שיטת הרמב"ם, נקדים לבאר את דין טורח נבילה. למסקנת הגמ' (יא.) כ"ע מודו שפחת נבילה על הניזק, ונחלקו אבא שאול ורבנן על מי טורח נבילה (=העלת הנבילה מהבור), לאבא שאול המזיק חייב, ולרבנן לא. מה כולל טורח נבילה? הרא"ש (א, יא) פוסק כאבא שאול שמזיק חייב בטורח נבילה, אך מסייג: "ומשנודע לו (-לניזק) היה מוטל עליו להשתדל ולהעלותו מן הבור, ושכר העלאה יפרע המזיק". - משמע שהבין שעל הניזק לא מוטל הטורח המעשי של הוצאה בידים וכד', אלא רק להוסיף עוד בתשלום כדי שיעלו את הנבילה משם.² לעומת הרא"ש, מהרמב"ם משמע שטורח נבילה זה חובה ממשית - פעולתית להוציא את הנבילה. שכן כותב (נזקי ממונ ז, יג):

"על המזיק לטרוח בנבלה עד שממציא אותה לניזק, כיצד, כגון שנפל השור לבור ומת מעלה הנבלה מן הבור ונותנה לניזק, ואחר כך שמין לו פחת הנבלה שנ' כסף ישיב לבעליו והמת יהיה לו מלמד שהוא חייב להשיב את הנבלה ואת הפחת שפחתה מן החי לניזק ואם היה תם, חצי הפחת כמו שביארנו"³. לכאורה יש כאן סתירה בדברי הרמב"ם, שהרי בהלכה ט כתב ששמין משעת מיתה, ואילו כאן (בהלכה יג) כותב שרק לאחר שמוציא המזיק את הבהמה מתחיל לשום את פחת הנבילה! ניתן לתרץ, שגם הרמב"ם סבר כמו רש"י והרא"ש שפחת נבילה לניזק רק משעה שהניזק יכול לטפל בנבילה, אלא שבהלכה ט הרמב"ם דיבר לגבי שור שהרג שור. במקרה כזה הניזק מסתמא יודע (כפי שבארנו ברש"י), וישר הוא יכול לקחת את נבלתו ולכן שמין את הנבלה משעת מיתה. אבל בהלכה יג הרמב"ם דיבר בבור, ושם אף אם הניזק יודע היכן בהמתו, אין הפחת שלו אלא משעה שנבלתו תצא מן הבור, והרמב"ם לא יכול לומר כמו הרא"ש שהפחת לניזק משעה שיודיע לו, שהרי לדעתו אף אם הניזק יודע שהנבילה בבור אין עליו שום חובה להעלות אותה, והוא יכול לחכות שהמזיק יעשה זאת. ממילא כל עוד שהמזיק לא הוציא את הנבילה אין לנו שום טענה על הניזק למה לא מכרת אותה וכד'. בסופו של דבר יוצא שקירבנו מאוד את שיטת רש"י והרמב"ם לשיטת הראש והתוס'. הרמב"ם מודה לרא"ש בעיקר הדין של פחת נבילה (שצריך להודיע לניזק), אלא שנחלקו בטורח נבילה וממילא זה משפיע על פרטים בפחת נבילה. ברש"י צריך לעיין מה סובר בטורח נבילה⁴, וכך למעשה נבין אם סובר כמו הרא"ש או הרמב"ם.

² ניתן גם להבין אחרת בדבריו כמו שנראה בפסקה הבאה.

³ יש לעיין מה יסוד מח' הרמב"ם והרא"ש בסברא, ואין כאן המקום לפרט.

⁴ קצת משמע שסובר שצריך בפועל להעלות, שהרי כתב: "בטורח נבילה - להביאה ממקום שמתה שם, למקום שהיתה שם". להביא למקום שהיה שם משמע שזה טורח בידים, אך לא מוכרח.

שיטת היש"ש

היש"ש (ג, לא) מביא את הרא"ש לעניין פחת נבילה ומבאר שכתב כן, מפני סבר שעיקר טעם פחת נבילה הוא שלא יתעצל הניזק. ביאור כוונתו בזה הוא שהניזק היה צריך למכור - (כמו שראינו בתוס'). הוא מקשה על הרא"ש כמה קושיות: ראשית הוא לא מבין מניין הסברא הזו שפחת נבילה נובע מחשש שהניזק יתעצל. בנוסף הוא מקשה שלא נזכר בתלמוד החילוק של ידיעה. ולכאורה לא מובנות קושיותיו, שהרי ביארנו שהרא"ש הוכרח לומר כן מכח קושיית תוס' לגבי בהמה שהוזקה והכחישה. אלא צריך לומר, שאע"פ שהיש"ש סבר כתוס', היה קשה לו לומר שכל מה שהתורה חידשה בפחת נבילה, זה שהניזק פשע. בעקבות הקושיות על הרא"ש, מביא היש"ש את הרמב"ם, ומבאר שטעמו הוא שהתורה הקילה על המזיק⁵. הנ"מ בין שיטת הרא"ש והרמב"ם היא במקרה שגם המזיק וגם הניזק לא ידעו. כאן אף אחד לא פשע, לרא"ש הפחת הולך למזיק - כי הניזק עוד לא ידע, ולרמב"ם הפחת לניזק - כי המזיק לא פשע. כמו כן, גם בלא הנפ"מ יש כאן מח' בין הרמב"ם והרא"ש - מתי הוא? שעת מיתה או העמדה?⁶

יוקרא וזולא**מח' הרמ"ה והטור**

עד כה דיברנו לגבי הנבילה עצמה פחתה כגון שהסריחה ונהייתה שווה פחות כסף. הנמוקי יוסף (ד: מדפי הרי"ף) מביא את הרמ"ה שאומר שאם עד שלא הודיע לניזק, השווי העולמי של נבילות ירד, לא נחייב את המזיק על פחת זה⁷. וב' טעמים בדבר: א. המזיק לא היה צריך לדעת שהמחיר ירד - הוא לא פשע. ב. לא גרע מגזלן שלא חייב אם המחיר העולמי ירד.

לעומתו הטור (שם), כתב שזה לא משנה ואף לעניין זולא אנו הולכים ע"פ שעה שהודיע לו. היש"ש (שם) תמה על ב' טעמי הרמ"ה. על טעם א' - תחילתו בפשיעה וסופו באונס ונפסק שחייב, יותר מזה כאן אף למ"ד שפטור יהיה חייב, כיוון שאף שהוא לא פושע, הוא לא אנוס. היה לו להעלות על דעתו שיתכן שהמחיר ירד. על טעם ב' - אף בגזלה שעברה שינוי, צריך לשלם ע"פ שעת היוקר, וכאן אין לך שינוי גדול מבהמה שהייתה חייה לנבילה.

ניתן לתרץ את הקושיה השניה של היש"ש ע"פ ר' דוד (י: עמ' רנב) שמבאר שהרמ"ה סבר שחיוב התשלום על המיתה, והחיוב על מה שקורה עד שמעלה את הנבילה הינם שני חיובים נפרדים, ולכן לא עבר שינוי בזולא. כלומר היה חיוב אחד בשעת מיתה על המזיק בשווי הבהמה המתה, לאחר מכן יש נבילה שצריך

⁵ סיכום ביניים: רא"ש - בעיקרון זה פחת למזיק, אלא שמשעה שהניזק ידע הניזק פושע, וזה רק במקרים שהניזק אכן פושע. רמב"ם - בעיקרון הפחת לניזק, אבל עד שיודע זה פחת למזיק, כי המזיק פושע עד שיודע.

⁶ קצ"ע מה הכרח של היש"ש לומר שזו הסברא של הרא"ש. ניתן אולי לתרץ שהרא"ש סבר שעיקר חידוש התורה זה שלא צריך להשיב את המצב לקדמותו אלא רק לפצות על הנוק, לאחר שהתורה חידשה לנו את זה, אנו נכנסים לעוד דיון, מה מוגדר הנוק? לאחר שהניזק יודע זה כבר לא נוק, או לא נוק שמחייב את המזיק לשלם עליו, אבל זה לא עיקר סברת הרא"ש כמו שביאר היש"ש.

ואולי ע"פ זה מתבאר מח' הרמב"ם והרא"ש בטורח נבילה: לרא"ש עיקר חידוש התורה הוא שלא צריך להשיב את המצב לקדמותו, ממילא אין על המזיק חיוב החזיר בפועל את הנבילה, ואילו לרמב"ם לא נתחדש הלכה זו (לפחות לעניין טורח).

⁷ ניתן לציין שאנו ביארנו את הגמ' ע"פ דברי רש"י ורוב הראשונים שהגמ' מדברת על נזק ממשי בגוף הנבילה, אך הראב"ד (מובא בשיטה מקובצת) ביאר שכל דיון הגמ' הוא רק על יוקרא וזולא, ובכך הוא מתרץ את קושיית תוס' מה זה שונה מקרנא דתורך קבירה ביה.

להשיב, היא נראית אותה דבר על אף שינוי הערך בשוק. והיש"ש חיבר את החיוב על המיתה עם טורח נבילה שהכל חיוב אחד ממילא עבר שינוי וחייב להחזיר כשעת היוקר. מכל מקום עוד לא ביארנו מה יענה הרמ"ה על הקושיה הראשונה של היש"ש. ניתן להבין הבנה עמוקה יותר מה קרה בפחת נבילה. וע"י שנבין את יסוד הדברים, נוכל ממילא להבין את מחלוקות הראשונים.

חקירת האחרונים מהו הנזק

האפיקי ים (א, כא) חוקר חקירה יסודית בכל הדיון של פחת נבילה. האם המזיק הזיק גם את מה שנשאר בנבילה. ונבאר את דבריו.

במקרה בו הבהמה הייתה שווה מאתים וכעת היא שווה חמישים, מהו הנזק, האם כל המאתיים או שמא רק מאה חמישים? כלומר האם אני מקשר את החמישים שנותרו למאה חמישים? האם אני מסתכל על מה שנשאר ע"פ מה שכעת שווה, או לעומת איך שהיה שווה בתחילה, כעת הוא לא משמש באותו משמעות. ניתן דוגמא להמחשת העניין, יש טלפון ובתוכו חתיכות מתכת, כשהטלפון שלם החתיכות מועילות לו ערך רב - שהרי בזכותם הטלפון פועל. כלומר שווי ביחס לטלפון שלם. אבל אם הטלפון שבור - כבר אין את אותה משמעות לחתיכות מתכת, אך יש להם עדיין ערך למען חלקי חילוף וכד'. מבחינת הטלפון זה שבור, מבחינת ערך כספי בשוק זה עדיין שווה משהו.

האפיקי ים מוכיח מכוח הסוגיא בדף לד. שזה לא נחשב הזיק. בגמרא שם מובאת מחלוקת ר"מ ור"י בשבח נבילה, במקרה ששור שווה מאתים נגח שור שווה מאתים והנבילה יפה חמישים וזו. בגמ' שם מבואר שחייב בשור תם מאה עשרים וחמש (חצי החי וחצי המת). אם נאמר שהנזק הוא מאה חמישים, מובן ששור תם משלם שבעים וחמש, בנוסף לנבילה שנשארת אצל הניזק. אבל אם נאמר שהוא הזיק אותו מאתים, והחמישים של הנבילה זה חלק מהתשלום, אז בשור תם המזיק אמור לשלם סה"כ מאה (חצי מהמאתיים), ולא מאה עשרים וחמש. כלומר, רק חמישים ובנוסף את הנבילה! מכח גמ' זו הוא מכריע שהנזק הוא לא כל המאתיים.

ר' נחום (י: עמ' שצו), דוחה את הראיה משם, מכיוון שניתן לומר שבאמת הזיק מאתים, ולכן חייב מאתים, אך בשעה שמשלם הנבילה מצטרפת לתשלום, שהרי לא יתכן שישלם מאתים וגם הנבילה תישאר לניזק. הקה"י (ב"ק ט), דוחה את הראיה של האפיקי ים ואומר, שכל מה שהתורה מקילה על שור תם שישלם חצי זה רק בכסף שמוציא, אך בתשלום שקורה מעצמו (-נבילה) התורה לא הקילה שישלם חצי. כלומר יש לנו חקירה האם גם הנבילה (לפני הפחת) הוזקה ע"י המזיק, ממילא היא עכשיו שייכת למזיק והוא יכול לצריך לשלם איתה, או שהוא לא הזיק אותה והיא אף פעם לא יצאה מרשות הניזק.

ביאור מחלוקות הראשונים

ע"פ חקירה זו, נוכל לבאר את שיטות הראשונים:

ראינו שהרמב"ם והרא"ש חלקו מה עיקר הזמן המחייב, המיתה (-רמב"ם) או שעת ההודעה (-רא"ש). הרמב"ם סבר שלא הזיק את הנבילה ולכן ישר משעת מיתה הולך הפחת לניזק. ואילו הרא"ש סבר שהוא

הזיק את הניזק בכל המאטים, ולכן רק משעה שמודיע לו הוא כאלו נותן לו בחזרה את הנבילה כתשלום. והרמב"ם סבר שאומנם הנבילה עצמה לא הוזקה (הלכה ט), אך זה שהמזיק מעכב אותה מלהמציאה לניזק זה עצמו נחשב כעוד נזק (הלכה יג).

ברש"י לא ניתן לומר שסבר כרמב"ם לעניין שלא הזיק את הנבילה, כיוון שרש"י עצמו כתב "דהכי אמר רחמנא דמשעת מיתה קאי ברשותיה דניזק" ואם כוונתו הייתה שלא יצא אף פעם מידי ניזק, לא היה צריך להזכיר שמשעת מיתה זה שייך לניזק, גם לפני מיתה זה שייך לניזק!

ניתן לומר, שרש"י והרא"ש מסכימים שהמזיק הזיק את הנבילה והנבלה חוזרת לניזק כתשלום, אלא שנחלקו מתי מתחיל התשלום. לרש"י אומנם המזיק זכה בנבילה, אך חידשה תורה שישר זה משתלם לניזק, ואילו לרא"ש זה תשלום, רק משעה שהודיעו. ממילא ניתן לומר כן אף בדעת הרמב"ם, זה תשלום והוא חל רק משעה שהוא ראוי לתשלום.⁸

לגבי יוקרא וזולא ראינו את מחלוקת הטור והרמ"ה. לטור רק משעה שמודיע לניזק הפחת של המחיר הכללי - זה הולך לניזק, ולרמ"ה אף משעת מיתה זה הולך לניזק.

ניתן לומר שהטור הבין שזה תשלום, וממילא כל עוד שהוא אצלו ללא ידיעת הניזק, זה עדיין תחת הנזק שלו, ורק כשאומר הוא משלם לו. לעומתו הרמ"ה הבין שזה אף פעם לא יצא מהניזק. הבעיה בהסבר הזה, היא, שהנמוק"י שהביא את הרמ"ה דלעיל, לכאורה גם פסק כמו הרא"ש שזה תלוי משעה שיודיעו וז"ל:

"ישיב לבעליו והמת. קרי ביה המת ישיב נמי, ובשעת מיתה משמע. הלכך, אי פשע בה ולא אהדרא, דהיינו להעלותה מן הבור או (- בפשטות הכוונה זה שהפשיעה היא אפילו לא בזה שלא הוציא פועל אלא (ש)לא אודעינהו לבעלים עד דאסרח, פחת נבלה דבכה"ג דמזיק הוי שהוא פושע".

וקשה - הרי ביארנו שהדעה שפחת הוא רק משעה שיודיענו, תלויה בזה שסבר שהנבילה היא תשלום! אלא נראה לומר שאם נדקדק בדבריו לא מוכח שהוא סבר שזה משעה שיודיענו. מפני שהוא מביא את מח' אבא שאול ות"ק לעניין פחת נבילה:

"אבא שאול מוקי קרא בשנטרפה בפשיעה, ולהכי חייביה קרא להביא עדודה לב"ד, כדמפרש ואזיל דבטורח נבלה קמפלגי, והיינו יביאהו עד שטורח הנבלה שהוא שלל הנשאר, על המזיק להביאו והרי הוא כמזיק כיון שנטרפה בפשיעתו. ות"ק מוקי קרא באונס וכיון שיביא עדים שנטרפה באונס פטור ולא מחייב שומר כלל אפילו להביא עדודה אלא שיודיע לו היכן הוא ואומר לו הרי שלך לפניך...".

ולאחר מכן הוא כותב:

"ישיב לבעליו והמת קרי ביה המת ישיב נמי ובשעת מיתה משמע הלכך אי פשע בה ולא אהדרא דהיינו להעלותה מן הבור או לא אודעינהו לבעלים עד דאסרח פחת נבלה דבכה"ג דמזיק הוי שהוא פושע".

ניתן לומר שהנימוק"י קושר את דין טורח נבילה לפחת נבילה, וא"כ יוצא שלאבא שאול כמו שטורח נבילה זה העלת הנבילה כך גם פחת נבילה זה העלה מהבור, ולת"ק די בהודעה. וכיוון שבארנו את דבריו כך, ניתן לומר שסבר כמו הרמב"ם, שבאמת לא הזיק את הנבילה, אלא שיש עליו עוד דין פשיעה חיצוני - בדיני טורח נבילה, שהוא מעכב את הפחת נבילה למזיק עדיין.

⁸ עדיין צ"ע למה לדעת הטור חצי שבח נבילה (אם הבהמה משבחת לאחר מיתה) הוא למזיק רק לאחר שמודיע לו, הרי הוא ראוי לתשלום.

סיכום

הגמ' ביארה שהנבילה שייכת לניזק לעניין פחת נבילה. ביארנו ע"פ האחרונים שישנה שאלה עקרונית בפחת נבילה. בהריגת בהמה, מה גבול הנזק? א. רק מה שבפועל חסר. ואם כעת יש איזה שהוא שווי שנשאר בנבילה - הוא לא הוזק. ב. הנזק נמדד ביחס למה שהיה לפני הנזק. כלומר, מה שנשאר בבהמה לא נחשב לכלום ביחס לבהמה כשהיא חיה, היא איבדה את משמעות השווי שהיה בה. על פי יסוד זה ביארנו שתי מחלוקות של הראשונים. א. משעה שיודיענו: הרא"ש סבר שהנזק הוא בכל הנבלה (הבנה ב') - ולכן פחת נבילה הוא רק משעה שיודיעו. ברש"י ניתן לומר שסבר כמו הרא"ש, ולא הזכיר את הדין של הודעה כי זה סעיף נוסף ולא עיקר הדין של פחת נבילה. וניתן לומר שמודה לרא"ש שאמנם הזיק את כל הבהמה אך התורה חידשה שיש תשלום מידי. ברמב"ם נראה שסבר שלא הזיק את הנבילה, ולכן עיקר התשלום הוא משעת מיתה. אך ניתן גם לומר שסבר שכן הזיק אלא שחידשה התורה שהנבילה משתלמת בשעה שראויה להחזרה. ב. יוקרא וזולא: הטור סבר שהזיק הכל, והחזרת הנבילה היא בתורת תשלום - על חפץ שעבר שינוי. לכן לפני שמודיע לניזק, כל פחת שבנבילה יורד למזיק, ולאחר שהודיע זו פשיעת הניזק והמזיק פטור. הרמ"ה והנמוק"י סברו שלא הזיק את הנבילה, ולכן אם הנבלה מוזלת מעצמה זה לא מחייב את המזיק. המזיק מתחייב רק כשהוא פשע.